

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy órára 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hir egy beszámolóról.

Debreczen, aug. 17.

Beszámoló. Nagyváradról táviratozzák: Örley Kálmán, a margittai kerület országos képviselője, vasárnap tartotta Margittán beszámolóját. Örley kijelentette, hogy a szabad- elvű párt az utolsó percig híven tartott ki Bánffy mellett és ilyen törhetlen ragaszkodással viseltetik Széll Kálmán irányában, kit a legzsiláltabb s legsúlyosabb politikai viszonyok közt az isteni gondviselés kegye adott a nemzetnek. A beszéd hatása alatt Molnár Mihály balyoki ref. lelkész kijelentette, hogy bár eddig függetlenségi vezér volt, jövőre Örleyre szavaz és szabad elvű párti lesz.

Ez a kis hír egyik előkelő fővárosi lapban jelent meg.

Néhány sor, de benne egy hitvány kor teljes képe. . .

Hát mit is beszél ez a kis hír?

Egy kormányparti képviselő lerándult a kerületébe beszámolni választóinak.

Ez az ur annak idején Bánffy-testőr volt, elszánt tagja a bukott miniszterelnök gárdájának.

Bánffy bukott, a gárda nem halt meg, hanem megadta magát.

Jött Széll. Az egész országot bekürtölték hivatalos és hivatalos szócsovek, hogy a rendszer bukott s egy boldogabb éra előtt állunk.

Hát a rendszer nem változott meg. Ellenben Széll Kálmán a sz.-somlyói választó kerület segítségével ítéletet mondott Bánffy ur felett.

Örley ur, mint testőr, belépett annak a gárdájába, a ki első urát segített gyorsan eltemetni.

Természetesen ez privát dolog. Izlés és felfogás dolga. Örley urnak bizonyára okai vannak a mindenkori miniszterelnök gárdájához tartozni.

A margittai választó polgárok? . . . Azoknak valószínűleg szintén okuk van Örley urban állandóan s minden körülmények között bizni.

Ki lát bele egy-egy választó polgártárs veséjébe.

Eddig megvolnánk. Ami eddig történt szép magyar hazánkban, nem is olyan szokatlan jelenség.

De ezután történt valami. Tessék ott fentebb, abból a kis hirből kikeresni, nincsen kedvünk reprodukálni! . . .

. . . Ez már megdöbben s undorral tölt el bennünket! . . .

Hát így vagyunk már? Fényes nappal, egész világ előtt folyik a prostitúció? . . . Hát nincs már a tisztességnek, hazafiasságnak semmi értéke? . . .

És ez akkor történt, mikor ez a nemzet a leggyalázatosabb bántalmat szenvedte át, mikor a tisztességes magyaroknak legszentebb kötelességük összetartani s megtorolni azt a durva sértést, mely a magyar becsületet érte!

. . . Elszorul a szívünk, megrendül a hitünk.

Hát nem jobb volna akkor dobra ütni mindent? . . .

Adjunk el mindent, amit ezer év küzdelme még megtartott.

Szabadság, jog, haza — ki ad többet érte? . . .

Elvégzi Széll Kálmán, ő érti jól a pénzügyi dolgokat.

A mi begyül felosztjuk magunk közt. A balyoki ref. papnak is juthatna belőle! . . .

A. E.

BELFÖLD.

A miniszterelnök betegsége. A Bud. Tud. írja: Széll Kálmán miniszterelnök erős meghülés folytán gyengélkedik és f. hó 10 óta Rátóton ágyban fekszik. A miniszterelnök azt remélte hogy ma Budapestre jöhet, hogy résztvegyen az augusztus 18-i isteni tisztelen és a házi ur tisztjét teljesítse az általa ugyanakkor adandó diszebeden. Orvosi rendeletre azonban több napig ágyban kell maradnia és így felutazása lehetetlen. A miniszterelnök tehát megbizta Lukács László pénzügyminiszter, — a ki időközben megérkezik —, mint a Budapestben tartózkodó miniszterek között rangban legidősebbet, hogy az üdvözléseket tolmácsoló küldöttségeket helyette fogadja, továbbá felkerte, hogy a miniszterelnöki diszebeden hazi uri tisztében helyettesítse.

Lukács pénzügyminiszter Bécsben. Bécsből táviratozzák, hogy Lukács pénzügyminiszter, ki tegnap ideérkezett, ma délelőtti fél órában át tanácskozott Kaizl osztrák pénzügyminiszterrel.

Thun gróf Ischlben. Mint a Neue Freie Presse tegnapi száma jelenti, Thun gróf pén- teken Ischlbe megy, hogy — mint beavatott körökben tudni vélik — a folyó ügyekről te-

A király utolsó szerelme.

— A Debreczen tárczája. —

A nagy maitresse uralom, mely Francia- országot annyi nagy változásba vitte, a mely alapja s oka lett a nagy forradalmaknak, trón és kormányforma változásoknak — egy pillanatra megingóban volt, a nagy szerelmet, a nagy szerelmest, majdnem kiütötte a nyereg- ből egy — asszony, a ki fiatalabb is, szebb is volt, mint a leghatalmasabb kegyencnő — Dubarry asszony.

Bizony, XV. Lajos éppen úgy ingatag volt, mint minden szerelmetől gyenge férfi. Egy ujonnan feltűnt szép nőarc, tüzes szem- pár, karcsu termet feledteték vele az egész világot és azt, ami neki az egész világ volt: Dubarry asszonyt.

A megbukhatatlannak hitt királyi sze- rető, aki masamód leányból — Katalin cárnő — Kedves barátné-ja s Maria Terézia — ma chère cousine-ja lett — majdnem visszahullt a semmibe, a melyből feltűnt.

Miért? Csak azért, mert az öreg király szive még fogékony volt a szerelem iránt, mert szívében megtudott foganni egy új sze- relem. Mert a Dubarry iránti szerelem nem volt az utolsó szerelme.

Utolsó szerelme egy hollandi nő volt. Nyenvekeke-Nyvenheim báró leánya, a ki, hogy az apai ház szegénységétől szabadul-

jon, kezét nyújtá Pater urnak, a Dumatrai durgazdag öreg kereskedőnek.

Először mint e kereskedő ifju felesége 1763. elején jött Párisba, ahol mihamar ked- vencévé lett a legelőkelőbb köröknek.

Emek szépek kellett lennie, ha hi- hetünk kortársai állításának. Oberkirch báróné memoirájában írja, hogy a szép keres- kedőné igen elűtött a hollandi nők típusától. Kis kezei — írja — és kis lábai voltak s pikáns arca gyönyörű, szabályos vonás- sokkal.

Páris és Versailles férfi társasága a szép asszony lábai előtt hevert, ami neki nem cse- kely öröme szolgált; de nem a férjnek, a ki utóvégre egyedül volt kénytelen haza ha- józni és onnan válással fenyegetőzni arra az esetre, ha neje nem hajlandó párisi fényes életét elhagyni.

A fenyegetés használt s hősnőnk el- hagyta a világ legkellemesebb városát, ha nem is hosszú időre, mert pár rövid esztendő múltán újra feltűnik Párisban, de nem mint Madame Pater, de régi leány nevével: mint Nyvenheim bárónő.

Már első párisi tartózkodása alatt ta- lálkozott bárónőnk a királylyal, akinek ud- varonca Soubise herceg — a szép asszony elfogadott s kegyelt udvarlója — oly sokat s oly elragadtatással beszélt a szőke szépség bájairól, hogy a király elvégre kinyilatkoztatta, hogy kegyeskedni fog a szép asszonyt szeretni.

A király és madama pater között a ta- lálkozást — és ez érdekes az udvari szokás- ra nézve — maga az udvarló, Soubise her- czeg közvetíté. De ekkor az ismeretség nem volt egyéb, mint egy rövid, hamar véget érő regény.

Már sokkal komolyabbá lett az uralkadó és Nyvenheim báróné közötti viszony később az asszony második párisi tartózkodása alatt a mikor újra meghódoltak neki az udvar leg- befolyásosabb lovagjai. Arra törekedett most, a bárónő, hogg maga is befolyásra tegyen szert az udvarnál és ebben hatalmas támasz- ra talált Aiguillon herczeg személyében, a ki bár Dubarry iránti barátságának köszönhet- te nagy hatalmát, mégis szívesen nyújtá segéd- kézet a szép bárónőnek ama nagyra törő ter- vében, hogy a kegyelt grófnőt kiszorítsa s az özvegy királyt egy morgantikus házassággal a bárónőhöz fűzze.

A bárónőnek a varsaillesi kastély föld- szinti részében rendeztek be lakást s ott, hogy későbbi szerepére előkészítsék — a katho- likus vallás elveiből nyert oktatást.

A leczkéket ép oly szorgalommal s buz- galommal vetté, mint a tánczórákat, a mikor a táncz s az udvari mozgás művészetébe Despréaux-tól a nagy opera e nagy híru tán- czosától nyert oktatást.

Éppen harmincz éves a szépségének tel- jében volt — s így volt alapja azon hitének, hogy XV. Lajos oldalánál elfoglalhatja azt a

gyen ő felségének jelentést, mert ezekről már egy hónap óta nem tett jelentést. Bécsben, — írja a nevezett lap — megczáfolni igyekeznek azt a föltevést, mintha Thun gróf előzetesítést tenné ő felségének azon intézkedésekről, melyek szükségessé válnak, ha a delegációba választandó képviselők megválasztását megakadályozná az obstrukció. Erre nézve különben eddig semminemű tanácskozás vagy döntés még nem történt.

A hatóságok és a hazafiság.

aug. 17.

Annyira vagyunk már Magyarországon a hazafisággal, hogy a kormánynak el kell rendelni a hazafias érzést és gondolkodást, mert különben félt, hogy a kozmopolitikus fölfogás melynek gyökerei Kárpátoktól le az Adriaig ellepték a talajt, maholnap megölik a nemzeti irányt és jelleget. A legtöbb ember azt tartja, hogy »ubi bene ibi patria«, ahol jól folyik az életmód, ott a hazá. A mindennapi fogyasztás terén is azt tapasztaljuk, hogy a vevő szükségleteinek beszerzésénél soha se keresi a magyar ipar termékeit, nem törődik vele, ha a magyar ipar kárára osztrák, cseh, német, angol, francia gazdaságát mozdítja-e elő; megveszi azt, mit a kereskedő eléje tesz s a kereskedő se fektet súlyt a hazai gyártmányokra külföldről hozat és vásárol a magyar ipar nyomorúságára. De azért merné csak valaki a magyar kereskedőket hazafiatlansággal vádolni s merné csak valaki az ország magyarjaira azt mondani, hogy rossz, hazafiak, majd látna csudát.

A mérsékeltbbek sovinizmusnak tartanák a vádat s a hevesebb vérű hazafiak durva gorombasággal felelnének rá, alig akada egyik-két józan belátású bus magyar, ki a mellét verve mondaná, hogy: mea culpa, mea maxima culpa.

Szomorú dolog, a mikor már a kormánynak az ország összes állami hivatalaihoz, köztörvényhatóságaihoz rendeletet kell kibocsátani hogy a hazai ipart partolják, hogy mindenkor a hazai ipar termékeinek adjanak elsőséget.

belyet, a melyet annak előtte Madame de Maintenon a király nagy elődje XVI. Lajos — a nap királyának — oldalán elfoglalt. Úgy látszik azonban, hogy a király, ha látszólag nem is utasította el barátjának óhaját, — alapszámban még sem gondolt komolyan annak megvalósítására.

Mindenesetre gondolt arra, hogy újra megházasodik. De új hitvesül nem a hollandi szép asszonyt szemelte ki, de előbb Maria Erzsébet osztrák főhercegnőt, később pedig Lamballa hercegnőt. De ez utóbbit is csak hamar eljéte.

Dubarry grófné — elébb tudta meg a szép asszony czélját, — mint bárki más. A jó barátoknál jobb ellenségek mihamar tudtára adták, hogy pozícióját mily elemi veszedelem fenyegeti. Azonban a kegyencznő mit sem tett arra, hogy fenyegetett pozícióját megmentse, hogy a szép bárónőt czéljától elűsse.

Pedig akkor már a báróné mind nagyobb társasági kört szerzett magának. Oly szalonok is megnyitak már előtte, a melyekben eddig sem ő, sem a fényes korszak más kalandornője meg nem fordulhatott. Sőt helyzetének nagy erőssödését bizonyítja az is, hogy egy szuverén házból származott valóságos herceg kérte meg kezét, azonban hiába. A báróné előtt magasabb czélok lebegtek s az »egyszerű« hercegi kérést el nem fogadta.

Pedig elfogadhatta volna. 1774. május 10-én meghalt a király hímloben, amely egy szép molnárleányról ragadt rá.

Meghalt tehát a király s megsemmisült vele a nagyratörő terv s vele megsemmisült egy egész világ, hogy egy új világnak adjon helyet.

A szép Névenheim báróné is elhagyta a versaillesi remek várkastélyt s lakását Paris-

Világosan kitűnik e rendelet kibocsátásából, hogy a hatóságok eddig kutyába se vették a magyar ipart, mert különben aligha lett volna rá szükség.

Mot Széll Kálmán miniszterelnök, a belügyi tárca ideiglenes vezetője valamennyi vármegyei s városi törvényhatóságokhoz kibocsátotta rendeletét. A miniszter elvárja a hazai ipar hathatós támogatását még a községektől is.

Ez a tény mutatja, mily csunya és elítélendő a törvényhatóságok közömbössége, melylyel a magyar ipar iránt eddig viseltetett. Csunya dolog ez Debreczen városától is, mely hasonlóan a többi törvényhatóságokhoz, abszolúte nem törődik a magyar iparral.

Igen üdvös lenne, ha Debreczen városa a jövőben az arlejtések kihirdetésekor föltétlenül megszabná, hogy a vállalkozó hazai ipar készítményét köteles szállítani s a szállítmány valódiságát igazolni tartozik. Ha már egyszer annyira súnyodt a hazafias érzület fokmérője, hogy kormányrendeletek kibocsátásával kell fölmelegíteni, akkor ki kell a figyelmet mindenre terjeszteni s lehetőleg elejét kell venni minden esetleges visszaélésnek.

A hatóságokban talán még meg van a hazafiság. Eddig botránysosan közömbösen vették, hogy a municipiumok pénzét, hazai, vagy idegen ipari produktumokra adják. Most egy másra ébresztetik a szunnyadozókat. A magyar ipar pártolására napról-napra hangsúlyosabban hívják föl az ország figyelmét. Nagyon helyesen. Ha majd a hatóságok jó példával járnak elő, követni fogják mások is. A mi nem megy magától, erőtetni kell. Sajnos, hogy a magyar ipar támogatása is olyan valami, amit erőtetni kell.

De hát ilyen volt a magyar ember mindig, soha se tudta a maga javát úgy szolgálni, a mint kellett volna: mindig rá kellett a jót, a hasznosat erőszakolni. Ezt cselekszi mostan a magyar kormány is a magyarsággal, minden téren buzdít, lelkesít es — rendel.

Csak rajta! Hassunk oda minden erővel hatalmi és erkölcsi tényezőivel, hogy a magyar ipar kiszorítsa a külföld iparának termékeit. Ennek a sikerében rejlik gazdasági jólé-

ba tette át, ahol a dúsgazdag Beaujou bankár házat a rue Richelieu vette bérbe.

Esténként a nagy opera, vagy a Hotel de Bourgoyne, vagy a hajdani Molière színház, a Palais Royal előadásai után estély volt nála. Csodálatosan vegyes társaság volt az, amelyet szalonjaiban fogadott.

Az orleansi hercegtől kezdve Páris valamely külvárosi színházának a hős szerelmeiség minden rend és rang képviselve volt ott. A szalonban néha a precenseők esztelenül illembes hangja, máskor a legfrív labb szinpaditrefák hangja hallatszott, mindig a ház urnőjének szeszélye szerint.

Ez az élet, amely a magára hagyott szép asszony kellemes élete volt, három év után megváltozott. Kiválasztotta a legelfogadhatóbbat kérők közül s annak lett neje. Már 1777-ben elhagyja Beaujou bankár kényelmes, de egyszerű házat s királyi kastélyok egyikébe megy lakni, miot Champenetz hercegnő. Champenetz herceg, mint a tuileriák gouverneurje udvari ember volt s éppen olyan amilyenre az excentrikus s az élvezeteket hajhász asszonynak szüksége volt. A herceg félték, egyszerű ember, ahiről úgy beszéltek, mint a ki csupa szerénységből az árnyékaról is lemondott volna s a ki midőn nejének fényes szalonjában megjelent, azt a benyomást tette, mintha csupán megtűné az a fényűző grande dame.

Hogy nem is volt egyéb, mint gyáva korcs, bebizonyította a revolúciónak ama emlékezetes napján — 1792. aug. 10 — amikor a nép a tuileriákat ostromolta.

A gouverneur volt akkor az első, a ki megszökött, s cserben hagyta a megszorult királyi családot. E megszökés életének gyáva és szennyes fináléja. Későbbi sorsáról mit sem tudunk. Neje a szép hercegnő, a forradalom

tűnk jövője: a magyar ipar fölvirágoztatása nemzeti s állami függetlenségünk, jólétünk leg-erősebb, legbiztosabb alapja.

KÜLFÖLD.

A franciaországi események. A Rue Chabrol-t ismét átadták a jogalonnak és csak néhány rendőr állt őrt Guerin háza előtt. Lasios képviselő, aki délelőt Guerinnel beszélt, Massardnak, a Pabrie igazgatójának a kíséretében a belügyminiszterumba ment, ahol Demany főtitkárral arról tárgyalt, hogyan hajtsák végre Guerin elfogatását. Demany megígérte, hogy Guerinnek ezt a lépést figyelembe veszik. Waldek-Rouseau miniszterelnök hozzáfűzte, hogy a miniszterum elénken óhajja, hogy a vérontást elkerüljék. Lasios délelőt ismét Guerinrel fog tárgyalni és azután visszatér majd a belügyminiszterumba.

Oroszország kereskedelmi politikája. A »T i m e s« azt írja, hogy Talienvannak szabad kikötővé való nyilvánítása W i t t e orosz pénzügyminiszter lehetőleg szabadelvű kereskedelmi politikájának a győzelme. Ennek a privilegiumnak az értéke a világkereskedelem szempontjából nagyrészt attól függ, hogyan fogják az orosz hivatalnokok császári uruk nagylelkű politikáját magyarázni. Érdekes lesz látni, mennyit ér Vitte győzelme. — Mindazonáltal a czár jó szándékát el kell ismerni.

A rennesi tárgyalás.

(Saját tudósítónktól.)

Rennes, aug. 16.

Jouast elnök már tegnap megkapta Dreyfus kérvényét, a melyben a tárgyalás elhalasztalását kéri. Dreyfus azt mondja beadványában, hogy a Labori ellen elkövetett merénylet megbénítja a védelmet, mert a védők mindegyikének más-más föladat jutott; azt kéri ennél fogva, hogy a bíróság halasztsa el a tárgyalást addig, a mig Labori újra megjelenhetik védői asztalánál. A közönség ki-

szörnyű napjai után emigrált s Bécsben telepedett le. Itt volt alkalma, hogy a király ház iránti ragaszkodásának oly példáját adá, a melylyel egykori fényese versaillesi életét viszonzni akará s a mely alakját igen sympatikus tünteti fel. Artois grófjának (a későbbi X. Karoly) ugyanis, a ki XVI. Lajosnak legifjabb fivére volt, rendelkezésére bocsáta, vagyont, mikor hírt vette, hogy az anyagiak dolgában megszorult.

A hercegnő a gróf bizalmához, Vandrenil grófhhoz ebben az ügyben így ír:

»Egész vagyonomat nagyatyának köszönhetem. Mi öröm sem lehetne benne, ha nem áldoznám fel az unokájáért.

Valóban, XV, Lajos utolsó ideáljáról nem feledkezett meg. Végrendeletébe szép évi-járadékot hagyott számára.

A rémoralom bukásával Champenetz hercegnő visszaért Franciaországba. Mint az akkori consulné a későbbi császárné, Beanhanais Josfine barátinője részt vett ama royalisták mankájában, a kik Buonaper consult a Bourbon trón újra felállításában segítettek.

Ekkor — 1801-ben — látta a hercegnő viszont Desprésnax, a nagy operának ekkor már kiéremesült tánczosa, a ki Nivenheim bárónének egykori tánczmeslere, később bizalmasa volt.

»Istenem, mennyire megváltozott« — írja később kiadott feljegyzéseiben.

És három év mulva meghalt az a szép asszony, a ki egyszerre volt elvált — férjes — özvegyasszony, s a kit ifjúságban mint kora legünnepeltebb szépségét — énekeltek meg és a ki arról álmodhatott, hogy a világ legelő trónját osztja meg azzal a királylyal, a ki a világ Don Juanjai között is a legelső sorban állt.

Hövé.

váncsian várta, hogyan fog a katonai bíróság erről a kérvényről határozni.

A Liceum környékén ma reggel mély csend volt. A teremben is nyugodtan viselkedett a hallgatóság, a melynek soraiban ma teljességgel hiányzott az egyenruha. A tárgyalást hetedfél órakor kezdték meg. A bíróság megjelenik. Dreyfust bevezetik, arcza pirossabb a rendesnél, csak hogy ezt nem megjavult állapotának, hanem belső izgatottságának tudják be. Az elnök fölolvassa D r e y f u s kérvényét a tárgyalás elhalasztása iránt.

D e m a n g e átadja a jegyzőnek a L a b o r i állapotáról szóló orvosi bizonyítványt s aztán így folytatja:

Tisztelt bíróság! Van szerencsém Dreyfusnak azt a kérését, hogy a tárgyalás hétfőig elhalasztassék, néhány szóval megokolni. Az orvosok ugyanis tudatták velünk, hogy körülbelül mennyi idő alatt foglalhatja el Labori védő helyét. Az a föladat, amely a védelemben az én személyemnek jutott, amugy is nagyon nehéz. Már két nap óta folyik a tanuk kihallgatása s még más tanukat is fognak hallani, a kiknek vallomása a legkínosabb vizsgálatot kívánja s a védelemben Laborinak is nagy része van s neki föltétlenül jelen kell lenni a kihallgatásán. Azt hiszem ennél fogva, hogy a kérdés eldöntése nem fog nehézséget okozni.

C a r r i e r e kormánybiztos: Az orvosi bizonyítványból azt látom, hogy nem lehetetlen, hogy Labori hétfő előtt újra elfoglalhatja helyét, de az sem lehetetlen, habár nem bizonyos és nem tehető föl, hogy Labori hétfőn sem fog megjelenni, már pedig a tárgyalás megszakitásának elrendelése ily körülmények közt nagyon komoly. Meg kell jegyezmem (Demange felé meghajtván magát), hogy a védelem nagyon jó kézben van. Demange ezt az ügyet öt év óta tanulmányozza, míg én csak két hónappal ezelőtt kaptam meg az iratokat és tulajdonképen még most sem tudok rajtuk eligazodni. A védelem tehát nagy erővel van fölszerelve, a melylyel a vád nem rendelkezik. Kérem ennél fogva a tárgyalás folytatását.

A katonai bíróság visszavonul s fél óra múlva újra megjelenik.

A z e l n ö k fölolvassa a bíróság határozatát, a melylyel az elhalasztás iránt való kérelmet elveti. A határozat megokolása tisztán jogi alakra van fektetve s így szól: A katonai büntető perrendtartás azt a kényszerítő határozatot foglalja magában, hogy a tárgyalást abban az esetben, ha a megszakitás negyvennyolcz órai időt meghalad, újra meg kell kezdeni. Az elnök ennél fogva nyomban elrendelte a tanukihallgatás folytatását.

A mai nap első tanuja Guérin, a ki 1894-ben igazságügyminiszter volt. Vallomása nagyon rövid. Elmondja mindazt, a mi a Dreyfus-ügyről első kezdete óta megtudott. Majd aztán Lebon kihallgatása következett.

W e y l e r hamisításáról azt mondja Lebon, hogy valószínű tartotta az irást, ép úgy mint P i c q u a r t, a ki csak jóval később győződött meg róla, hogy ez az irat hamisítvány. Lebon elrendelte, hogy Dreyfus leveleit csak másolatban közöljék családjával, az eredetit pedig tartsák vissza.

C a r r i e r e kormánybiztos kérdést intéz L e b o n -hoz a vádlott által fogsága idején készített s z á m o s levél fogalmazványról.

L e b o n azt mondja, hogy a beérkezett jelentések tényleg említették, hogy a vádlott több fogalmazványt készített leveleiről, mielőtt a szöveget véglegesen leírta.

D e m a n g e csodálkozik ezen a vallomáson és azt kérdezi Lebon tól, nem találja-e csodálatosnak, hogy egy elhagyatott szigeten egymagában élő ember mindennap leírhatta gondolatait. Majd azt kérdezi a tanutól, miért juttatta Dreyfus kezéhez Weyler hamisított levelét.

L e b o n azt mondja, hogy az eredetit nem adhatták ki kezükből, majd tiltakozik az ellen az állítás ellen, hogy valaha valamely kormányügynök befolyása alatt olyan kegyetlen bánásmódban részesítette a vádlottat, amint azt beszélték.

E l n ö k (Dreyfushoz): Megkapta azt a levelet, amelyről szó van?

V á d l o t t: Igenis, ezredes ur.

E l n ö k: Milyen hatást tett önműre ez a levél?

V á d l o t t: Nem értettem meg.

Demange kérésére felolvessák a gyarmatügyi miniszternek az igazságügyminiszterhez intézett és a lapokban közölt legutóbbi jelentést: a mely szerint Dreyfus az orvos előtt azt mondta, hogy attól fél, hogy elveszti az eszét és megbolondul, majd meg azt mondta, hogy ereje fogytán van. (Élénk mozgás.)

Lebon azt mondja, hogy ez az okirat legalább is részrehajló. Dreyfus hangoztatott kedvezőtlen egészségi állapotáról soha sem volt szó, különben ő maga is elrendelte volna, hogy úgy bánjanak vele, mint más beteggel. A tanu végül fennhangon kiáltja:

— Mindenképen böhérnek akarnak engem feltüntetni!

E l n ö k (Dreyfushoz): Van valami megjegyzése erre a vallomásra?

V á d l o t t: Nem, ezredes ur! Nem akarok itt azokról a kegyetlen testi és lelki kínokról beszélni, a melyeket egy francia polgár szenvedett el egy ártatlanul elítélttel. Azért vagyok itt, hogy m e g v e d e l m e z z e m b e c s ü l e t e m e t s ezért nem akarok morális szenvedéseimből beszélni. (Mozgás.)

A legközelebbi tanu Henryné, a ki a következőket mondja el: 1894. szeptember végén azt mondta neki férje, hogy fontos iratokat adott neki át. Másnap azt mondta, hogy Sandher ezredessel kell beszélnie. Mikor a Cherche-Midi fogházból visszajött, a hová Dreyfust kísérte, elmondta feleségének, hogy most kínos föladatot végzett, amennyiben egy árulással vadolt tisztet szállított a Cerche-Midi fogháza. Henry nem ismerte Dreyfust és kérte a feleségét, hogy bizonyos ideig senkinek se szóljon a dologról.

E l n ö k: Irtá önnek Henry halála előtt kelt utolsó levelében: »Milyen szerencsétlenség az ilyen nyomorult reneontre!«

Henryné: Nem. Azt mondta: Te jól tudod, kinek az érdekében cselekedtem. Ezzel — mondja a tanu — Henry azt akarta mondani, hogy az ország érdekében cselekedett. Ha Picquart agitációja következtében hadistást követett el, csak azért tette, hogy mentse a hadsereget, a melyet ellenségei kompromittáltak. (Hosszuarató mozgás.) Henryné soha sem hallott róla, hogy férje pénzel tartoznék Esterházy-nak.

Következik Roget tábornok kihallgatása.

Roget azt mondja, hogy Esterházy ellen nem merül föl más gyanuk, mint az irások hasonlatossága. A tanu utal Esterházy-nak arra a vallomására, hogy a bordereaut — de csak megszakításokkal — ő írta. Ha Esterházy szolgálatokat tett volna a hírszerzőirodának, ennek nyoma volna az iroda számviteli könyveiben. Nos hát, Esterházy-nak abba sem fizettek ki semmit. A tanu ismerete Sandher ezredest valótlannak mondja, hogy Esterházy ennek a tisztnek az utasítására írta volna a bordereaut. Különben Sandher volt az utolsó, aki ismerte a bordereaut. A bordereau rendes uton jött és Henry-nek adatott át. Sandher csak délelőtt 10 órakor láthatta meg, mikor irodájából jött. Esterházy azt mondta, hogy az iratot elloptak egy nagykövetségtől és hogy ennek a nagykövetségnek a portása hozta el. Nem igaz, hogy a hírszerzőiroda valaha érintkezett volna ennek a nagykövetségnek a portásával. A tanu aztán azt igyekszik bebizonyítani, hogy Henry és Esterházy nem lehetek cinkostársak. Ha azok lehetek volna, akkor Henry nem hozhatta volna el maga a bordereaut, a mely gyanuba keverhette volna. Roget tábornok aztán részletesen írja le azt az ismert jeleket a mely Bertulus vizsgálóbíró szobájában a vizsgálóbíró és Henry között állítólag lejátszódott. Bertulus fölszólította Henryt, kérje meg Roget tábornokot, hogy jöjjön hozzá, hogy közölhete vele a Blanche és Speranza aláírású hamisítványok tárgyában indított vizsgálat eredményét, Roget visszautasította a felszólítását, a mint Cavatignac hadügyminiszter is helyeselt.

R o g g e t tábornok hozzáteszi, hogy H e n r y akkor a hadügyminiszteriumba három iratot hozott, a melyeket Madame Paysnál találtak és a melyek addig a tanu irodájában maradtak, a míg a miniszteriumot el nem hagyta. Ezek a szavak: »Bale« és Richard Cuers« soha sem fordultak elő ezekben az iratokban. R o g e t annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a bordereaut Dreyfus írta. A tanu megemlíti azt a gondatlanságot, amelylyel bizonyos attasé, a kinek a nevét nem akarja említeni, kompromittáló papirokat szerteszét hevertetett, és azt mondja, hogy ilyen körülmények között semmi csodálatos nincs azon, hogy annak a nagykövetségnek a papirkosárban fontos iratokat találtak. A tanu két ügynök levelezéséből a következőket idézi: »A ravasz Honot á u x örül neki, hogy a nagykövetség demental.« Ebben a levélben kétszer fordul elő Dreyfus neve, ellenben egy ügyszerben sem fordul elő E s t e r h á z y neve, a kinek nem róható terhére más, mit a petit bleu, a melyre Picquart olyan rendkívüli körülmények közt leleplezett le. A tanu aztán elmondja, hogy a C o t t e Canaille de D . . . szavakat tartalmazó irat miatt nagyon nyugtalanzkodott. A katonai attasé levelezésében előfordul Dubois név. Ez a Dubois az a nyomorult ember, a ki elakarta adni a füsttlen puskapor titkát, de nem sikerült. Nem vették komolyan. Nos hát! — kiát föl Roget — ha nem találkozik más ember, a kire a D. kezdetű alkalmazható, kire vonatkozhatik tehát?

E szavaknál R o g e t tábornok Dreyfusra néz, a ki vállat von. A tanu elősmeri, hogy T r a r i e u x-nek erre vonatkozólag adott fölviágosítása kissé megzavarta, majd megindult hangon folytatja:

— Nem érteném, ha olyan pártatlan vallomással szemben, mint az enyém, előnyt adnának olyan személyek vallomásának, a kik hasznot húztak az árulásból.

A tanu aztán pontról-pontra foglalkozik a bordereauval és azt mondja, hogy minden mondata Dreyfus bűnöségét bizonyítja. Esterházy még nem ismerhette a benne felsorolt darabokat abban az időben, mikor Dreyfusnak már a kezében voltak. 1893-ban Dreyfus a negyedik osztályban három ténképet rajzolt, a melyek az összpontosítási helyeket és a csapatok szállítására vonatkozó adatokat tartalmazták. Dreyfus akkor a keleti részek szolgálatához volt beosztva. Noha Dreyfus tagadja, mégis kezében volt a lökönyvnek egy példánya. Jeannel ezredes, a ki neki ezt a könyvet kölcsönözte, tanuságot tehet róla. A tanu aztán azt igyekszik bebizonyítani, hogy Picquart család eszközeiket használt, hogy Dreyfus helyett mást tüntessen föl bűnösnek és egyebek között azt mondja, hogy Picquart 100.000 franknál többet adott ki egy szerencsétlen katonatiszt ellenőrzésére, a ki semmit sem tett. Ez az összeg tartalékalap volt, a melyet Sandher takarított meg s a mely most teljesen eltűnt.

A védő elutasító mozdulatot tesz a kezével, mire a tanu megengedi, hogy az összeg talán tulzott. Azután szemérettel Picquartnak, hogy felebbvalói elől elrejtett egy okiratot, a mely Dreyfusra nézve terhelő volt.

Roget tábornok szemlátomást kimerült, a mi arra indította az elnököt, hogy vallomásának folytatását holnapra halassza.

A z elnöknek egy kérdésére ezt válaszolja Dreyfus: Borzasztó, hogy napról-napra órákon át t é p i k a s z i v e m e t és m a r c z a n g o l n a k e n g e m, a n é l k ü l, h o g y v á l a s z o l h a t n é k. I s z o n y u a z a k i n z á s, a m e l y e t e g y á r t a t l a n e m b e r n e k, e g y h ű k a t o n á n a k e l k e l l s z e n v e d n i e. (Élénk mozgás.)

A z elnök azt válaszolja Dreyfusnak, hogy minden vallomás után megadta neki a szót s ezt ezentul is megteszi.

Erre az ülést felfüggesztik és a legközelebbi ülést holnapra tűzik ki.

A tárgyalás után nevezetesebb incidens nem történt.

Táviratok.

Kihallgatás a királynál.

Ischl, aug. 17. Ő felsége ma délelőtt Haller bíboros hercegérseket fogadta. A bíboros azután részt vett a király családi ebédjén.

Halálozás.

Heidelberg, aug. 16. Bunsen egyetemi tanár, a híres kémikus ma d. e. 80 éves korában meghalt.

Transzvál.

Berlin, aug. 17. A Wolff ügynökségnek jelentik Laurego Marquesból tegnapi kelettel: Az a híresztelek, hogy a portugál hatóság 15.000 fegyvert foglalt le, melyet a Reichstag német gőzös szállított Transzvál számlájára, helytelen. A gőzön egyáltalán nem volt fegyver. Azt a 300 láda lötlényt, a mi a hajón volt, akadálytalanul partra szállították és általadtak.

Vegyes hírek.

Koppenhága, aug. 17. A dán király hétfőn Gmundenből visszaérkezik Bernstorffba. Jövő héten ideérkezik az özvegy czarné és a walesi hercegné. Későbbre idevárják a görög királyt is.

Trieszt, aug. 17. A Cleopatra Lloyd gőzös 60 utassal tegnap délben a san bartolomeoi megfigyelő állomásra érkezett.

Közgazdaság

Berlin, aug. 17. Váratlanul érkezett sokkal kedvezőtlenebb amerikai jelentésekre buza szállítási ára 1½ márkával hagyatott. Zab ártartó. Az idő nagyon meleg.

Közgazdaság.

London, aug. 17. Az irányzat általában nyugodt, az arak változatlanok. Városi liszt 26 sh, 6 p. 28 sh. Ropceolaj 22 sh. 2 p. Tengeri 18 sh. 3 p. Behoztak 20.000 pu. arpat és 170.000 pu. zabot. Az idő szép.

H I R E K.

* **Gróf Dégenfeld megy.** Mint biztos forrásból értesülünk, gr. Dégenfeld József főispán állásáról lemond. Helyét Feilitsch Berthold szabolcsmegyei főispán foglalja el. Gróf Dégenfeld hasznos (?) szolgálatainak jutalmául a valóságos belső titkos tanácsosi címet nyeri.

* **Városi rendkívüli közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottságát szeptember tizenötödikére rendkívüli közgyűlésen egyetlen tárgyat Debreczen város új szabályozási vonalának a megállapítása lesz.

* **Az új Debreczen.** A városi tanács tegnapi teljes ülésében vette felülbírálás alá, azt a nagyszabású tervezetet, a mely Debreczen városát alaposan felforgatja és új építés és szabályozási vonalakkal terek, körutak létesítését írja elő. A tanács a tervezetet elfogadta és elfogására ajánja a városi közgyűlésnek is. Egyben elrendelte, hogy a tervezet sokszoroztassék és a közgyűlés tagjai közt még a közgyűlés előtt tanulmányozása czétjából szétosztassék.

* **Időjárás.** Az orsz. meteorologia-intézet 1899 aug. hó 16-iki jelentése szerint az idő országszerte száraz. Csak Aknaszlatinán volt zivatar 3 mm. csapadékkal, és kevés jéggel. Az ég derült; a hőmérséklet normális.

* **A csapó-utcai bank rablói.** Ez év június 2-án este nagy ribilliót okozott az a szenzációs rablási kísérlet, mely a csapó-utcai bank pénztára ellen irányult. Két sötét alak Korponai Ferencz és Kordás Imre kíséreltek meg betörést a bankba, azonban rajta vesztettek. A rendőrséget figyelmeztették a zajra, s mindkét betörő hurokra került. A rablási kísérletért ma állottak a törvényszék szüneti tanácsa előtt. A törvényszék elnöke Oláh Miklós kir. törvényszéki bíró volt. A vadhatóságot dr. Nagy László kir. alügyész képviselte. A vádlottak meghallgatása után dr. Nagy László alügyész érveiben gazdag vádbeszédében a büntető törvénykönyv idevágó paragrafusai alapján rablási kísérlet miatt emelt vádat Korponai és Kordás ellen. A vád és védbeszéd meghallgatása után a törvényszék Korponait, ki 5-ször volt büntetve — 8, Kordást pedig 4 hónapi börtönrre ítélte. A vizsgálati fogságból mindkettőnek két-két hónapot számítottak be. Az ítéletben úgy a vádlottak, mint az ügyész megnyugodtak, így az jogerős.

* **Az adófelszólamlási bizottság kinevezése.** Az adófelszólamlási debreczeni bizottság kinevezése megtörtént s az erről szóló hivatalos értesítések tegnap érkeztek meg Debreczenbe. Az adófelszólamlási bizottság elnökévé Karap Mórt, alelnökévé pedig Komlósy Dezsőt nevezte ki a belügyminiszter. A bizottságba a pénzügyminiszter Szentkirályi Tivadart, Debreczen városa pedig Nemes Kalmánt nevezte ki, a felszólamlási bizottságnak, mely szept. első feleiben kezdi működését, valamivel kevesebb dolga lesz, mint a 3 éves ciklus előtt. Akkor hatszázon jóval felül volt a fellebbezők száma, most pedig jelentékenyen alatta van. Ez a körülmény különben azt bizonyítja, hogy a debreczeni adókievető bizottság humanusan teljesítette feladatát. Azok pedig akik felszólamláshoz folyamodtak, megnyugodhatnak a fenti bizottság kinevezésében. Ez a bizottság három év előtt is körültekintő figyelemmel, könyvek vizsgálata és helyszíni szemlékkel teljes megelégedésre teljesítette feladatát s az igazságos kérelmek méltánylása föl bizonyára most sem fog kitérni.

* **Iparmúzeum Debreczenben.** Annak idején közöltük, hogy a debreczeni kereskedelmi és iparkamara a Frohner szálloda mellett két emeletes bérházat épített. A palota építésével egy nagy szabású, az ipar és kereskedelmi életre nagy horderejű terv megvalósítása is erősen foglalkoztatja a kamarát. Az új bérpalotában ugyanis ipar és kereskedelmi muzeumot rendeznek be, a hol a kamara kerületébe tartozó hét vármegyéből gyűjtik össze az ipari és kereskedelmi termékek mintáit. Aki a muzeumot megnézi, tiszta képét nyeri a hét vármegye ipari produktumának. A kereskedelmi és iparkamara már is sok és értékes ilyen mintát szerzett be. Most azonban még nagyobb buzgósággal van rajta, hogy a minták a legapróbb házi-termékekről is beérkezzenek, hogy mire a bérpalota készen lesz nyomban és akadálytalanul megkezdhesék a muzeum berendezését.

* **Párbajvégtárgyalás.** Geréby Pál és Ady Endre ismert párbajgyűjtő ma tárgyalta a kir. törvényszék szüneti tanácsa. A tárgyaláson megjelent mindkét vádlott, Dalmy Barna, mint Geréby Sipos Béla, mint Ady segédje. A másik két segéd s az orvosok nem jelentek meg. Amennyiben a tárgyalás folyamán olyan körülmény merült fel, mely szükségessé tette a távolmaradt tanúk kihallgatását, a törvényszék a tárgyalás folytatását delután négy órára halasztotta el, a mikor valószínűleg az ítélet is meghozható lesz.

* **Az aradi gyásznapi.** A félszázad előtti nagydők ünneplésében október 6-ika kelti a leggyászosabb emlékeket. A szomorúsággal teljes nap története Aradhoz fűződik, ott a vértanúk emlékszóbra s ez a hazafias magyar város már most megkezdte az előkészületeket, hogy minél méltóbb legyen a magyar nemzet szent emlékü vértanuihoz, az az ünnepség, melyet okt. 6-án rendeznek.

Aradi levele önk írja, hogy az ottani városházán Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöke alatt a kiküldött szűkebb körű biz. ülést tartott, amelyen az október 6-iki gyásznapi rendezése felett tanácskozott. Az ünnep a gyásznapi délelőttjén megy végbe. Gyűlékezés délelőtt 9 és fél órákor a városházán, honnan a törvényhatóság és a közönség a róm. kath. templomba vonul. A templomi ünnepély rendezésére külön bizottság alakul. A templom, hova csupán belépőjegyekkel lehet majd bejutni, a gyászhoz illoen fel lesz díszítve. Itt gyász-istentisztelet lesz, az e czélra összeválogatott énekkar Mozart Requiem-jét fogja előadni. Az istentisztelet után a menet a Szabadságtérre vonul a vértanúk szóbra elé, ahol az ünnepély fő része fog lefolyni. A szobor gyászdíszítéssel lesz bekevertve, előtte pedig feketevel bevont szószek áll a szónok számára. Az itt folyó ünneplés programja rövid, de megfelelő: Hymnusz, Ünnepi beszéd. Szózat. A szobrot a kiküldött-iségek az ünnepély alatt megkoszorúzzák. Az ünnepély további rendezését az aradi honvéd egyesület veszi át. A vezetése alatt vonul ki a közönség a vértanúk kivégzési helyére, hol ének, beszédek és koszoru helyezéshöz álló ünneplés fog végbemenni.

* **Dicsőfi József imája.** A debreczeni református egyház egyik köztiszteletben álló lelkipásztara augusztus 2-ikán imát mondott a debreczeni csata ötven éves fordulóján. A ki a lélekemelő istentiszteleten jelen volt, lehetetlen, hogy igazi áhitattal ne hallgatta legyen azt a felemelő imát — melyet a költő lelkü pap mondott. Szébb apoteozisban még nem dicsőítették meg a hazáért elhullott hős honvédeket, mint Dicsőfi József. Igazán nemesen gondolkozott a debreczeni ref. egyház, mikor elhatározta, hogy a gyönyörű imádságot kinyomtatja. Közkinésévé vált így gazdagnak és szegénynek egyaránt. Felhívjuk ez imára olvasóink figyelmét. Szerezze meg mindenki, mert igazi lelki gyönyörűséget fog szerezni a költemény számba menő gyönyörű ima.

* **Megbivás.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácsstermében 1869-ik évi aug. hó 17-ik napján d. u. 4 órákor tartandó gazd. biz. ülésbe. Targy: folyó ügyek.

* **H. Szoboszló és a monográfia.** H. Szoboszlón nagyon csodálkoznak azon, hogy a világon olyan emberek is vannak, a kik irnak s pláne irásokért penzt mernek kérni. A magyar monográfia-vállalat a vármegye készülő monográfiájához 164 példányt és 3 diszpéldányt ajánlott fel Szoboszló városának evvel szemben 600 frt segélyt kért a városától, melylyel a monográfia ugyancsak hosszasan foglalkozik. Az állandó választmány azonban megütöközött az „exotikusnak” tartott ajánlaton s valószínű, hogy a közgyűlés is a választmány álláspontjára helyezkedik. Elvégre is nem lehet kívánni Szoboszló városától, hogy minden „baszontalanság”-ra dobja ki a filléreit.

* **Ady Endre költeménykötele** 1 frtért kapható a szerzőtől, valamint László Albert könyvkereskedésében.

* **Megmérgezett gyermek.** A városi közkórházba vasárnap delután egy kis fiu gyermeket szállítottak be, a ki még a múlt hónap 20-án marólugot ivott. A kis fiu Némethy Mihály gyöngyvirág-utcai napszámos két éves fia volt. A kis fiucska július hó 20-án reggel, a mig az édes anyja a piacon járt az orvosláshoz használandó marólughoz ju-

tott é
A sze
piaczi
helye
szesit
fiucska
hogya
tette
csak
kórha
Az es
A kis
megál
maról
gyerm
mérge
sül. A
azzal,
allapo

képen
m a
messz
A r a
altalá
ker a
arról,
holt
mind
kitün

mator
galom
Varsá
akine
volna
kutba
tak n
erre
tudja
metől
tára,

A na
felolv
tartju
nyes
Szigl
része
ti tár
A be
Imre
20-án
det i
tagja
besz
temp
Erre
utols

niszt
hán
ügyi
kai

tott és abból tetemes mennyiséget megivott. A szerencsétlenséget édes anyja, a midőn a piacról hazaérkezett, azonnal észrevette, a helyett, hogy orvost hívott volna, ő maga részesítette segélyben a beteg gyermeket. A kis fiucska állapota mind rosszabbra fordult, úgy hogy most vasárnap már eszméletét is elvesztette. — Ilyen állapotban volt a gyermek és csak az utolsó percekben vitték a szülők a kórházba, a hol' tegnap délelőtt meg is halt. Az esetről értesítették a kir. ügyészséget is. A kis fiu holttestét tegnap felboncolták és megállapították, hogy a gyermek halálát a marólug mérgezése okozta. A megmérgezett gyermeket meglehetősen volna menteni, ha a mérgezés után kellő orvosi segélyben részesül. A szülők vétkes gondatlanságot követtek azzal, hogy a gyermeket csak már haldokló állapotban szállították ki a kórházba.

* **Az orfeum után.** Most van tulajdonképpen Debreczennnek igazi holt szezon, mikor már az orfeum is elment s mikor még messze van a szini szezon kezdete. Az Aranybika szállodában azonban egyáltalában nem lett kihalt az élet. Mivel a vendéglő derék bérlője gondoskodott arról, hogy helyiségében jól találja magát a holt szezon unatkozó közönsége. Csaknem minden este kitűnő zene van, jó konyha s kitűnő italok várnak a vendégekre.

* **Nász elől a halálba.** Balassa-Gyarmaton egy fiatal leány öngyilkossága tartja izgalomban a lakosságot. Mint nekünk jelentik, Varsányi Margit özv. Varsányi Istvánné leánya akinek esküvője néhány nap múlva ment volna végbe, aug. 11-én éjjel a kertben levő kutba vetette magát, ahol reggel halva találták meg. Mi vitte a kedves és szép leányt erre a rémes gondolatra és tette? Senki sem tudja. A szerencsétlent tegnap kísérték a temetőbe, édes anyja és a vőlegény nagy bánatára, a közönség óriási részvete mellett.

* **A Szigligeti társaság Belényesben.** A nagyváradi Szigligeti társaság e hó 20-án felolvasó ülést tart Belényesben. Fontosnak tartjuk ezt nemzeti szempontból, mert Belényes e legexponáltabb nemzetiségi hely. A Szigligeti társaságot nagy óvációkban fogják részesíteni a belényesi magyarok s a Szigligeti társaság felolvasása ünnepe lesz Belényesnek. A belényesen rendező bizottság élén Sipos Imre református lelkész áll, a ki különben 20-án a református templomban ünnepi beszédet is mond. Az isteni tiszteleten a társaság tagjai testületileg vesznek részt. Az egyházi beszéd után a belényesi ref. templomi vegyes kar fog énekelni. Erre az alkalomra írott ének szövegének két utolsó versét a következőkben adjuk:

Győzedelmet nyert a hitnek
Ragyogó világa!
Megnyílt a meny, s minden kebel
Döbbsant hű imára!
Ezer tusán, véres csatán,
E hit védő karja,
Emelte fel népünk, s hazánk,
Századokon át fenntartva!

Óh légy velünk, védj nemzetünk!
Jézus hű megváltónk!
S nagy királyunk adott lelke,
Legyen világítónk!
Ha sötétben tevelyegnénk
Gyász- napokat érve,
Derítsen ránk szép jövendőt,
Krisztusi hit szelid fénye!

* **Trachoma tanfolyam.** A belügyminiszter rendelkezése folytán Fenei Natániel dr. egyetemi tanár és kir. közegészségügyi felügyelő f. hó 16-ától 26-ig a szabadkai köz-kórházban trachoma-tanfolyamot tart

a déli vármegyék hivatalos orvosai számára. Ezen tanfolyamra, melynek résztvevői a kincstár részéről utiköltséget és napdíjakat kapnak, 62 orvos jelentkezett, de azok mellőzésevel, a kik az utolsó öt éz alatt ily cursusban már résztvettek, ezuttal csak 40 orvost vettek fel.

* **Véres kardpárbaj** folyt le tegnap a Buziás melletti Dumbrava erdőben dr. Simó Károly buziaiás fürdőorvos és Pataj Sándor dr. író, zombori ügyvéd között. A párbajban melyre összeszólalkozás szolgáltatott okot, Simó jobb karján könnyebb, Pataj pedig jobb könyökén súlyos vágást kapott. A felek kibékültek.

* **Pestis Európában.** A pestis, bármely szigorú és gondos óvintézkedéseket tettek is a hatóságok, a tengeri hajók mégis behurcolják Európában Indiából és Afrika részéről, a hol tudvalevőleg Alexandria a pestis főfészke. Egy hivatalos lisszaboni távirat jelenti hogy Oportóban, Portugália egyik legnagyobb kikötővárosában, egy ember meghalt. Most tűnt ki, hogy az is pestis beteg volt. A portugál hatóságok szigorú óvintézkedéseket íesznek, hogy a szörnyű betegség terjedését a szárazföldön megakadályozzák. Óvintézkedéseket tesz Spanyolország is, a melyet első sorban fenyeget a veszedelem. Madridi távirat jelenti, hogy a királyné elé ma rendeltetést terjesztették aláírás véget, a melylyel újból életbe léptetnék az egészségügyi főigazgatóságot, hogy az Oportóban kitört pestis ellen védő rendszabályokat hozzon. A spanyol egészségügyi tanács vesztézárt rendelt el az összes portugál kikötőkből jövő provenienciákra és elrendelte kórházaknak a fölállítását az ország határain. A míg ezeket a kórházakat föl nem állítják, Spanyolország és Portugália között minden forgalmat beszüntetnek.

* **A kísértet.** Mező Kövesd lakosságát már régóta izgalomban tartja a község kísértete, aki éjszelenként feljár a toronyba és félelmetes módon viselkedik. Felreveri a harangokat, majd pedig olyan dörömbölést visz véghez, hogy a község lakosságát majd kitörli a nyavalya. A napokban aztán Blaskó András tüzlőt elhatározta, hogyha menten ott veszi is, torkon ragadja a kísértetet a toronyban. Elhíresztelte nagy tervét s a község egyebet sem tett, mint Blaskóért imádkozott, aki ilyen nagy veszedelemnek teszi ki magát a község érdekében. Elkövetkezett a váravárt nap, a mikor Blaskónak végre kellett hajtania tervét. Éjjel szép csendesen felmászott a toronyba és nyugodtan várta a kísértetet. Egyszerre csak közelgett lassu, kiemért léptekkel. Blaskó, a mikor a kísértet már mellette állt, megnyomta a vészjelzőt és egy pillanat alatt ott volt a tüzlőszólag a toronyban. A kísértet ott állott mozdulatlanul a torony sarkában, a kiről kiderült, hogy Lévy Pal harangozó legény. A kísértetet feljelentették a hatóságnál és most a község nagyra van vele, hogy végre sikerült a kísértet lelkét Lévyba kergetni és megszabadítani a lakosságot ettől a nagy veszedelemtől.

* **Iskolai beiratások.** Az izr. elemi iskolában az 1899—900. tanévi beiratások f. hó 27-étől kezdődőleg 31-ig fognak a d. e. 9—12-ig terjedő órák alatt eszközöltetni. A múlt évről hátralékban levők gyermekei csak a tartozás kiegyenlítése után iratnak be. A szokásos beiratási és a megállapított tandíj fele része a beiratásnál befizetendő. Az első osztályba beírandó gyermekek születési és himnológiai bizonyítványa bemutatandó. Tandíj-mentesség iránti folyamodványok szegényeségi bizonyítvánnyal felszerelve f. hó 25-éig adandók be az iskolaszéki jegyzőnek. — A beiratások alkalmával az ismétlőiskola-köteles tanulók beiratása is eszközöltetik. Az iskolaszék.

* **Szózatunk a lengyelek ajkán.** A lengyel urakból álló Echo dalegylet, mint levelezőnk írja, a bartfai füvdőben hangversenyt rendezett. Az Iscekovitz karmester vezetés alatt énekkar, Czeleki lembergi operaénekes közreműködése mellett, kerekason kitett magáért. Az utolsó szám volt a Szózat magyar szöveggel, mit még Lembergben tanultak be

Calderrony Gyula ott él hazankfiától. A magyar fürdővendégek megtapasolták a derék lengyel énekeseket.

* **A tivornya vége.** Hajdu-Sámsomban ismeretes mulató fiu volt Nagy Lajos, ki még csak most került sor alá. Mióta katonának bevették, nagyon neki volt keseredve és folyvást tivornyázott. Tegnap aztán a sok dorgálás elkeserítette s a temető árokba feküdvé, revolverrel szívenlőtte magát s rögtön szörnyet halt. Az öngyilkos legény egy levelet hagyott hátra, melyben a következőket írja:

»Lenéztek, gunytárgy voltam; még nagyapám is lenézett. Ez volt az ok, mely halálba kergetett. Térjete meg és éljete Istennek!»

* **Angelotti Vilmos bucsuzója.** Hat hétfő tartó működésemet a tegnapi napon befejeztem. Társulatommal együtt immár elhagyom a várost, a melyet tisztelni és szeretni hat even keresztül megtanultam. De mielőtt eltávoznék, — nem mulaszthatom el, hogy hálás köszönetemet ne fejezzem ki a város közönségének ama ritka pártfogásért, melylyel engem napnap után kiüntetett. Hálás szívvel távozzom el — s midőn bucsút mondok, csak azt kérem, hogy úgy engem, mint társulatomat Debreczen kedves közö sége tartson meg továbbra is jóindulatában. Debreczen, 1899 augusztus 16. Angelotti Vilmos daltársulati igazgató.

* **Hamis szövetségi szerződés.** A párisi Matin érdekes hamisítási esetet elevenít fel, amely most, mikor a titkos dossier a rennesi bíróság előtt olyan szerepet játszik, kiváló érdekekkel bír. Az eset, mely 20 évvel ezelőtt történt, a következő:

Emile de Girardin-hez, a France kiadó-jához egy napon beállított egy fiatal ember és nagytitokzatosan előadta, hogy fontos mondani valója van. Girardin behívatta tanúnak Charles Laurent munkatársát. Laurent az, a ki mostan elbeszéli a dolgot. Az ismeretlen férfi egy rendkívül érdekes okmányt hozott. Állítólag annak a szerződésnek eredeti je volt, mely Olaszországnak Németország és Ausztria-Magyarország szövetségéhez való csatlakozását tartalmazta. A szerződés alá Bismarck Károk és Robalint van aláírva.

A két hírlapíró faggatta az ismeretlen az okmány eredete felől, mire az egy igen bonyolódott történetet adott elő. Közben olyan részleteket is említett fel a melyek nagyon valószínűvé tették szavahihetőséget, valamint az okmány valódiságát, Girardin mindazáltal elkérte az okmányt, egy szakértővel megvizsgáltassa és az ismeretlen ebbe is beleegyzett. Girardin megmutatta az okmányt több képviselőnek, miniszternek és diplomatának és megállapították, hogy a papíros tényleg abból a vastag, vékonyan zománczott, aranszegélyű fajtából való, amelyet a német birodalmi kancellária irodájában szoktak használni.

A pecsét kifogástalan volt, ugyszint az irás is, melyet nagyító üveggel vizsgáltak meg, az aláírások a szabályszerű helyen voltak, szóval minden megfelelt a diplomáciai szokásoknak, úgy, hogy az irat hitelessége iránt semmi kétség sem látszott fenforogni. Girardin már el is határozta, hogy 5000 frankot fizet érte, m i k o r e g y e t gondolt, hogy e l ő b b m é g megmutatja, Saint Valler volt németországi francia nagy-követnek. Ez minden emoció nélkül olvasta el az iratot, hanem mikor az aláírásokat is megnézte, egykedvű mosolylyal visszaadta és lakonikusan csak ennyi mondott:

— Bismarck aláírásából hiányzik a »c« betű.

És ez volt az ítélet. Világos volt, hogy okmány hamisított. Persze a hamisító, bármily művészettel végezte is dolgot, arra elfelejtett gondolni, hogy Bismarck még a legnagyobb sietségben se hagyta ki nevéből a k előtt a c betűt.

Az okmányt ennek következtében nem is közölte a France. Charles Laurent a következő tanulságot fűzi elbeszélésehez:

— Most, mikor annyit emlegetik azokat a titkos okmányokat, sokszor jut az eszembe, vajjon hány ilyen okmányban hiányzik az a bizonyos c betű.

* **Ingatlanok torgalma.** A debreczeni kir. telekkönyvi osztályánál Szatai Ferencz és neje Sütő Etelka veszik a debreczeni 7569 sztkv.-ben 50691. hrszámú Varga kerti szőlőt Koroknay Andras és neje Balogh Erzsébet-től 1500 forintért. Juhász Ignác ügyvéd és neje és Mócsy Imre veszik a debreczeni 47. sztkvben foglalt 54. régi sorszámú házat Otrókosi Véh Janosné Emiliától 8000 frtért. Uri Imre és neje Ari Eszter veszik a debreczeni 838. sztkvben foglalt régi 601 sorszámú házat Nagy Andras és neje Arany Sárától 1600 frtért.

x **Ma zeneestély tartatik a Corsó kávéházban** Racz Károly személyes vezetése alatt.

LEVELEK.

Gavallérok vagyunk.

Az embernek veleszületett gyöngesége, hogy szeret kérkedni, tetszelegni és önmagának hizelegni.

Ha mindazokat a módokat föl akarnók sorolni, a melyek az emberi hiúság kielégítésére szolgálnak, kötetes munkával kellene kezdeni, mert benne találjuk a hiúságot az emberi élet minden fázisában, nem és kor különbség nélkül.

Kitünő és igen elterjedt eszköz az emberek hiúságának táplálására a gavallérságra való hivatkozás. Ez megnyitja ajtót, barátságosra forgatja az arcvonásokat, szerez protekciót és ami a legfőbb: a pénztárcához megtalálja a legrövidebb utat.

A gavallérságra való apellálást ma nem csak ott látjuk, ahol holmi apró-cseprő szivességről vagy segítsegről van szó, hanem megtalálta a módot arra is, hogy külön existenciákat teremtsen s annyi bizonyos, hogy az erre alapított számítások elég jól be is válnak, mert hát szeret mindenki gavallér lenni.

Ott van a mi speciálitásunk, a borra való rendszer.

Ezt a gavallérság alkotta meg és fejlesztette nagygyá. Ha már megvan, hát maradjon is meg, mert tagadhatlan, hogy sok jóra való családnak föntartója. Csak tulzába vinni nem volna szabad, mert látjuk sokszor, hogy a gavallér ficurak a hónap elején nagyon dobálják az obulusokat, utója felé pedig bizony jó volna néha egy kis vacsorára az, a mit fölös módon kidobtak.

Menjünk csak tovább, pl. a fodrász-üzletekbe.

Hogy a segédekhez hozzá szoktattuk a borral valóhoz, az nem baj, mert ezen a réven a gazda is jobban prosperál, mert kevesebb fixfizetéssel beéri a segéd. Hanem különös az, hogy az üzlet tulajdonosa is a gavallérságra apellál. Ha forintot adsz azzal a reménnyel, hogy majd levonják belőle a hajnyírás díját, úgy csalatkozol, mert pénzedet csak fölvaltják s gavallérságra bizzák, hogy kelleténél többet adj és te jó gavallér, fizetsz is többet, mert ugy szokás! Menj, oh gavallér csak fogorvoshoz, vagy más orvoshoz, meglásd, hogy meg kell mondanod, ki és mi vagy, vannak-e földi javaid, és ha szerencsétlenségedre vannak, nem kell-e tulságosan gavallérnak lenned.

Hát a sarki hordár, a bérkocsis nem a gavallérságra apellál?

Járj csak családi körbe és társaságba, légy ennek vagy annak a klubnak tagja, majd tapasztalni fogod, milyen gyakran tolnak eléd kétes jótékony gyűjtőiveket, azután meglátod, hogy mint kell aldoznod azokért az apró figyelemkéért, a melyek virágért, kocsisért és a jó isten mondhatná meg, hányféle módon nyilvánuló apróságokért szegény zsebedet terhelik. Légy csak vőlegény s próbáld meg arának egy szál viragot vinni szénásszeker nagy-ságu bokréta helyett, vagy kétfogatú helyett villamos kocsin menni még akkor is, ha csak becsületes mesterember leányának udvarolsz, meglásd, mennyire leszólnak. Egyszóval tisztelt fiatal barátaim és öregebb uraim, csak adni kell a bankot és gavallérnak lenni ott, ahol látják; mert ez most a jelszó.

Költekeznünk kell az igaz, mert az élet sokféle terhe megköveteli. — Költekeznünk azonban legfőleg csak annyira lehet és szabad, a me nyire jövedelmünk megengedi.

Igyekezünk először is mindenkinek becsületesen megfizetni; amivel tartozunk, továbbba tegyünk meg tehetségünkhöz képest mindent amit a polgári kötelesség ránk ró, ha van tartozásunk, fizessük ki s ha körülményeink megengedik, akkor legyünk csak gavallérok, de csak mértékletesen s különösen ott a hol nem a hiúság kielégítéséről, hanem a gyámoltalanok istápolásáról van szó.

Törvénytörvény.

§ **A részlet-üzlet rendezése.** A Jogtudományi Közlönyben most tették közre annak a törvényjavaslatnak a tervezetét, melyet az igazságügyminisztériumban dolgoztak ki a részlet-üzlet szabályozására. A javaslat legnevezetesebb intézkedése az, mellyel a részlet-üzletre vásárolt áruk legnagyobb arát határozza meg. Ez nem lehet nagyobb, mint a rendszeres forgalmi árak legfőlegb harmincz százaléka. Másik fontos újítás az ügynökökről szól. Kimondja ugyanis, hogy az üzlet megkötésével megbízott ügynök külön megbízás nélkül is felhatalmazottnak tekinthető az üzlet módosítására kedvezések engedésére, részletfizetések elfogadására. Vagyis ezentúl az ügynökért a gazda is felelős. A javaslat továbbá kimondja, hogy csak két részlet fizetésének elmulasztása esetén követelheti az előadó az egész árt s ezt is csak akkor, ha külön kikötötte. Eddig a kuria egyik elvi határozata értelmében az volt, hogy az egész vételár lejártának tekinthető valamelyik részlet fizetésének elmulasztása után, még ha ebbe az üzlet megkötése alkalmával nem is egyezett volna bele a vevő. A javaslat helyes intézkedései nagyban hozzá fognak járulni a részlet-üzletek terén tapasztalt számos visszaélés megrendszabályozására.

Fölmentett anyagyilkos asszony.

Chicagóban nemrég egy lélekaniilag rendkívül érdekes bűnpört tárgyaltak, mely párját ritkító ítélettel végződött. — Egy Styles nevű asszony állott a bírak előtt. A büne az volt, hogy anyját Schultz Katalint máj. 4-én megölte. A gyilkosság birta annak idején óriási feltűnést keltett Chicagóban. Styles asszony egy nőegyesület előcsarnokában találkozott anyjával és szó nélkül agyonlőtte az öreg asszonyt. Azután eldobta magától a gyilkos fegyvert, berohant a terembe, ahol könyezve fölkiáltott:

— Meggyilkoltam az anyámat!

Azután eszméletlenül összerogyott. Az asszony védőinek a tárgyaláson sikerült bebizonyítani, hogy Styles anyjának rosszakarata rágalmaszai szinte örülte tették és hogy nem volt beszámítható állapotban, a mikor szörnyű tettet elkövette. A koronatanu a pörben Stylesnének 16 éves Belle nevű leánya volt, aki, bár akaratán kívül, oka volt a véres tragédiának.

Belle Stylesnének egy Ods nevű emberrel való első, szerencsétlen házasságából származott. Mikor az asszony elvált első férjétől, a leány még oly kicsi volt, hogy később Stylest tartotta igazi atyjának és anyja meghagyta őt e hitében. Stylesné anyja, aki valami miatt összeveszett leányával, elmondotta Bellének, hogy az ő atya nem Styles és elég lelketlen volt a gyermeknek azt hazudni, hogy ő törvénytelen gyermek. Sőt azt is mondotta, hogy Stylessel vadházasságban él. Elképzelhetni az asszony izgatottsága, a mikor leánya könyes szemmel kérdőre vonta a dolgot. Stylesné erre revolvert vásárolt és meggyilkolta a rágalmaszot. A tárgyalásnak sok megható epizódja volt. Az esküdtek végül fölmentették. Rövid tanácskozás után kimondták, hogy nem bűnös a vádlott, az hangosan fölkiáltott és eszméletlenül rogyott leánya karjai közé. Ez a jelenet még a bírakat is meghatotta.

§ **A nagyváradai színházi szerencsétlenség.** »Az utazás egy apa körül« című operette nagyváradai premiéréjén tudvalevőleg

szerencsétlenség történt. Fehérvári Mari ka színésznőt és édes atyját a görögtűz úgy öszségezte, hogy mindke tő heteken át orvosi segélyt vett igénybe. A nagyváradai kir. ügyészség, mint nekünk írjak, most vizsgálatot indított oly irányban, hogy terhel-e valakit a szerencsétlenségért felelősség.

KÖZGAZDASÁG.

Az idei termés. A földmívelésügyi minisztériumnak hivatalos jelentése szerint aug. hó első harmadában az idei termési eredmények összesítése a következő:

Buza: átlagos termés	5·51 mm.
» összes »	535.167·73 »
Rozs: átlagos »	6·25 »
» összes »	219.931·82 »
Árpa: átlagos »	6·98 »
» összes »	124.044·26 »
Zab: átlagos »	6·78 »
» összes »	114.219·72 »

Uj sertésbetegség. Az esztergommegyei Tarnádon a sertések között egy új betegség lépett fel, a mely torok- és szájdaganattal kezdődik és a beteg állat két-három nap alatt megfullad. Az ismeretlen álatbetegségnek már eddig több sertés esett áldozatul.

Drágább lesz az eczet. Szomoru kötelességet teljesítünk, a midőn minduntalan más szükségleti cikkről jelentjük, hogy drágább lesz. Az új kiegyezés áldása ez, a mely legjobban sújtja a legszegényebb néposztályt. Bort, sört már úgy sem ihatik a szegény ember, kávéra a cukor drágulásánál fogva gondolni sem mer s most már ott vagyunk, hogy még uborkát sem savanyíthat be magának, mert méregdrága lesz az eczet. Ugyan mit fog enni ezután a nép. — A hazai eczetgyárosok ugyanis ma országos értekezletet tartottak Zwack Lajos elnöke alatt. Az értekezlet célja a következőkben terjesztett elő: A kiegyezéssel kapcsolatban a fogyasztási adók újlag rendezettek. Az 1899. évi XX. t.-cz. ugyanis akként rendelkezik, hogy a szesz, mely eczetgyártási célokra szükséges f. évi szept. 1-től a szesztermelési kontingensbe beleszámítva, holott eddig az ily czelu szesz mennyiség felett a szeszgyárosok, szabadtermelésének volt fenntartva. Ennélfogva a szeszárak — bár a törvény csak szeptember 1-én lép életbe — folytonosan emelkednek. — Ez súlyos kihatással van a hazai eczetipar sorsára, mert az eczetipar kizárólagos fő nyersanyaga a szesz, s így nem képes az eddigi áron előállítani. Az eczetipar érdekei az új törvényhozási intézkedésnél nem vétettek figyelembe, s így ezek az iparosok szomoru kényszerhelyzetbe jutottak s létük megővése érdekében kénytelenek az eczet árat a szesz áremelkedéséhez képest felemelni. Ezen áremelkedést ez idő szerint hektoliterenként 1 frt 50 krban indokolt megállapítani. Ehhez a jelen voltak egyhangulag hozzájárultak s így az eczet drágább lesz.

Erdőri és vadőri szakvizsgák. A földmívelésügyi miniszter a folyó évben tartandó erdőri és vadőri szakvizsgák határidejét már kitűzte. E szerint az erdőri szakvizsgálatokat október 16-án d. e. 9 órakor a következő helyeken tartják: Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Maramaros-Szigeten, Debreczenben, Kolozsvárt, Székely-Udvarhelyen, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesvárott, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen. A vadőri vizsgák ugyanazon a napon veszik kezdetüket, de csak négy városban fognak őket tartani: Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvárt. A vizsgák mindenütt a vármegyeházán fognak lefolyni. Jelentkezőknek hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaik a vizsgák székhelye szerint illetékes királyi erdőfelügyelőkhöz kell f. évi szept. 30 ig beújítani.

A lépfene terjedése. Kisfalud községben a Rábaközben a lépfene egyre nagyobb mértékben terjed a barmok között. Az elmúlt heten Kisfalud község néhány értékes apaállata is lépfeneben hullott el.

CSARNOK.

Hatásos szer.

Maurik J.

— Folytatás és vége. —

Amellett fogát csikorgatja és körörmével szemléli utitársnőjét, ki borzadálylál és féltékeny pislog a kis kérésre, a mely olyan kicsinynek, igénytelennek látszik, hogy hibetlenül felkiált:

— Ezzel a kis . . .

Am a késsel szó a torkán akad már, mert a férfi hangos kiáltással vág szavába:

— Igen, igen, ezzel az igénytelen, kis késsel! Egy egyetlen ügyes vágás és arra sincs ideje, hogy meggyónjon . . . kitűnő gyakorlatlással bírok, egy, kettő . . . rits! — és megvan!

Majd összehajtja a kést és hanyagul csuszlatja oldalzsebébe.

— Csakhogy már abbahagytak: megté- ritettek.

— Oh, Áh . . . Ejoye! . . . Kicsodák?

— New-Yorkban az üdv hadserege és (a szóknál hangosan sóhaj) nos . . . és keserű megbánás kínozt, ha a kiontott vértengerre gondolok.

A jó asszonyság mélyen és nehézkesen lélegzik, egy pillanatra sem véve le tekintetét szomszédjának a még mindig oldalzsebben levő kezéről, reszkető hangon kérdi:

— És teljesen abbahagyta ön tengerirabló mesterségét?

— Teljesen! Természetesen sajnálom mert hivatásom gyakorlása sok tréfát szerzett nekem, kitűnő üzlet volt, kevés kiadás, sok nyereség!

— Na, azt elhiszem és . . . ?

— Értem önt, asszonyom, ön tudni szeretne bizonyára, hogy jelenleg mivel foglalkozom?

— Na igen! Hogy ha ön . . . hm! épen meg akarja mondani!

— Hogyne, miért ne? Jelenleg holttestekkel van sok dolgom.

— Ugy, ej, nem is hittem volna!

A jó asszony a kijelentésre valamivel nyugodtabban érzi magát, még mosolyogni is próbál, mikor mondja:

— Tehát valami kórházban hallottvívó vagy ahhoz hasonló, nemde?

— Mit mond ön? kiált a férfi és dühös pillantással méregeti a kérdezőt. Hiszen ön a legnagyobb foku tévedésben! Én hullákat szerzek a tanárok bonczoló asztalai részére.

Heves remegés fogja el az asszonyság egész testét, még pápaszeme is ölébe esik, halkán és vontatottan kérdi:

— És hogyan szerzi ön a holttesteket?

— Oh, igen egyszerűen; vagy megveszem a halottakat, vagy kiasom a temető öl, vagy pedig . . . ha másképp nem megy: szaporitom a számukat!

— Szent Isten! légy velem! Iszonyu! Az ijedségtől és izgalomtól didereg a kövér nő és verejték gyöngyözik husos homlokán.

A megrémült nőt kedvtelven szemléli az utas, majd kemény hangon folytatja:

— Vannak emberek, nagynénik, gazdag nagybácsik, a kiket néha szívesen eltennének az emberek láb alól . . . nos, itt vagyok én, én vállalkozni szoktam rá!

— De engedje meg kérem, tulajdonképen miért követ el ön . . . olyan, hogy is mondjam csak . . . hm! — Hideg borzongatja a hátát.

— Szenvedélyből! Igen, annyira megszoktam a vert és a halottakat, hogy velők fogalkozni szenvedélyemmé vált,

— Ho—o—o—gyan? Perczről-perczre nyugtalanabbá lesz a testes asszony.

— Hja kérem! Ma például Emmerichből Rotterdamba utazok csak azért, hogy egy öreg asszonyra vonatkozólag üzletet kössek; szerencsétlenségre csak egy kapható ott, de okvetlen kettőre van szükségem Ralph tanár részére Londonba. Becsületszavamat adtam,

hogy megszerzem. E hó lefolyása előtt két női holttestet kell hozzá szállítanom. Szükséges, hogy kövérek, husosak legyenek, úgy 50—60 év között . . . Igaz kérem, hány éves ön, há szabad ké deznem? (A reitentes ember e közben újra oldalzsebébe nyúl és így folytatja:

— Legokosabb, ha biztosítom magam, ki tudja mikor és hol kínálkozik ilyen jó alkalom, meg lesz mindjárt a második is. — Mondja csak kérem, nagyon köti magát az élethez?

Mig a beszélő stoikus nyugalommal körmeit reszeli, miközben kegyetlen mosolyal nézi, addig magánkívül az iszonyattól némán ül az asszony, mintha nyelve megbénult volna.

— Niuverslnis! — Hangzik hirtelen és a kalauz láthatóvá lesz, a mint egyik szakasz- ból a másikba jár,

— Mieuversluis!

A jó husban levő asszonyság rémületben nem is vette észre, hogy a vonat mindég lassabban megy, végre megáll. De alig nyitja ki a kalauz a kocsi ajtaját, hirtelen ugrással kiugrik és a perronra szaladva remült arcz- czal kiáltja:

Kalauz! kalauz! Más kocsiba tegyen gyorsan! Kérem fogja a skatulámat . . . ott benn egy tengeri rabló ül . . . kérem az uti- táskámat is hozza ki . . . az a szörnyeteg a halottak számát szaporítja! Nagy isten, a gesztenyés kosaram . . . százötven gyilkos- ság nyomja a lelkét! Jézus Mária, az esernyóm! . . . kövér nőket keres! Tüstént értesítse a rendőrséget . . . na még azt a nagy kosarat is adja ide . . . Rotterdamba megy egy öreg asszonyra alkudozni. Nem bánom, ha teh- r-kocsiba tesz is, csak oda ne! Az ájulás kör- nyekez! Egy olyan szörnyeteg!

Mialatt a kalauz az asszonyság csomag- jait kiszedegeti a kocsiból, addig az utas, a ki benmaradt, ismét kényelmesen nyutja a lábait a szemközti levő ülésre es mosolyogva szól:

— Kalauz, itt van néhány szivar és borra való, kérem ne bocsáson be azután senkit hozzám, remélem, hogy végre . . . alhatok egyet.

Gy. Sz.

Osztálysorsjegyek

kaphatók

a főelárusító
Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Banknál

Legközelebbi húzás
folyó augusztus hó 23. és 24-én.

A

német nyelv

elsajátítása végett

Szepességre jövő gyermekeket

teljes ellátásba és gondozásba fogad

Poprádon

Chodász János,

ev. tanító.

Általános kérésre

augusztus 20-ig vasárnapig.

A külső vásártéren.

A világ legjobban

idomitott kutyái

minden verseny kizárva.]

Leszállított helyárrakkal.

Ó cs. és kir. fensége főherczeg és főher-
cegnő Alice Toskánból 1893-ban
Salzburgban továbbá ő fensége Ferencz
József braganzi herczeg Nagyváradon
legmagasabb látogatásával és megelé-
gedésük kifejezésével tüntetett ki.

Caro, a világ egyetlen zongorázó

kutyája s úgy ő, mint 20 társa cso-
daállatok. Caro „Az utolsó rózsát” a
Mártha operából játsza, az ő kedvencz
darabját. Mig a többi kutyákat is sok
fáradozás után **írás, olvasás és szá-
molásra** rábirtam ugyannyira, hogy a
közönség által feladott **számtani** pél-
dákat megoldani képesek. Ismerik a szí-
neket, a virágokat, erdmulatványokat
produkálnak és tánczolnak. Szóval a
művészet legnagyobb fokán állanak, ed-
dig még sohasem létezett módon. Ezer
érdekes csoda-előadáshoz bátorodom a
n. é. közönséget meghívni.

Előadás naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor.

PRECHTL H.

igazgató.

**„MARGIT”
GYÓGYFORRÁS**

Margit forrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatásu a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különö- sen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Mar- git-víz” megbecsülhetetlen szolgáltatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapota- inál, főleg azon esetekben, hol a fülös mennyi- ségben képződött sav oka e rossz emész- tésnek

A hűgsavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag huru- tos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egye- tem orvostanárai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnek a „Margit”- forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegsé-
gek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTYL ásványviznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógytárban, fűszerkeres-
kedésben és vendéglőben.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.